

Filmen Burma VJ – reporter i et lukket land (+ illustration)

Hvem er jeg? Lise Lense-Møller, producer på Burma VJ og ejer af Magic Hour Films, der har eksisteret siden 1984. Jeg har mere end 30 års erfaring i filmproduktion og har produceret omkring 50 film.

Kort om projektet: Burma VJ er en film om de hemmelige burmesiske videojournalister, der stædigt insisterer på at holde liv i nyhedsstrømmen fra deres lukkede land, trods store personlige risici. Joshua på 27, arbejdede, da filmoptagelserne startede, undercover i Burma. Da buddhistiske munke i september 2007 indledte en opstand mod det militære styre, blev han kastet ind i rollen som taktisk leder for sin reportergruppe. Udenlandske TV-hold havde ingen adgang til landet, så det blev Joshua og hans hold, der dokumenterede begivenhederne på TV-skærme verden over. Filmen varer halvanden time.

Overvejelser omkring projektet: Forberedelserne til filmen startede i 2004. Vores ide var at tegne et psykologisk portræt af de unge videojournalister. Men munkeopstanden i 2007 ændrede billedet. Vi følte, at det var en historisk situation, fordi de vestlige medier var forvist fra landet. Det var vores pligt at sørge for, at historien nåede ud. På grund af regimets brutale nedslagtning af oprøret var det svært at få fingre i videojournalisternes film. Først fire måneder efter opstanden havde vi skaffet to timers materiale og gik i gang med at klippe. Men så strømmede nyt materiale ind, og vi måtte derfor klippe om og videre. Det gælder om at være god til at gribe den virkelighed, der pludselig opstår.

Samarbejde med andre: Der har været mange samarbejdspartnere, først og fremmest Anders Østergaard, en af Danmarks mest anerkendte dokumentarinstruktører, hans tro væbner, filmfotograf Simon Plum, de burmesiske videojournalister og Democratic Voice of Burma, Jan Krogsgaard, der er instruktør og videokunstner med års erfaring i bl.a. Asien, samt danske og udenlandske tv og filmselskaber, fonde, mv.

Den største udfordring: Det sværeste var at finde den rette balance mellem at skabe opmærksomhed om videojournalisternes situation i Burma og værne om deres sikkerhed. Og som altid må man træffe beslutninger på et usikkert grundlag, fordi man ikke kontrollerer virkeligheden! Hvor meget materiale er for eksempel nok?

Det bedste ved projektet: Det har været fantastisk at møde munkene og videoreporterne. De har en ro, et mod og en ydmyghed, der betager mig. Deres arbejde kræver enorme personlige ofre, fordi de ikke kan være i kontakt med deres familie og ikke kan vende tilbage til Burma, hvis de først er blevet kendt af regimet. Og filmens succes har gjort situationen bedre som sådan, men sværere for den enkelte reporter, fordi regimets øjne er på dem. Da vi startede filmen, var ungdommen ikke politisk aktiv, og ikke bevidst om, at livet i Burma kunne være anderledes. Dengang var der kun 20-30 videojournalister, nu er der over 100. Det er en frihedsbevægelse.

Uforudsete forhindringer: Der har været mange. Vores oprindelige hovedperson emigrerede til USA, og vi måtte starte forfra. Så fandt vi Joshua, men kort tid efter måtte også han forlade landet. Det viste sig dog at være et plus, fordi han kom til at lede kommandocentralen for videojournalisterne i Thailand.

Vi havde også store økonomiske problemer. Opstanden ændrede produktionsbudgettet markant, der kom flere rejser til, klippefasen blev forlænget, og så rullede finanskrisen, der devaluerede vores udenlandske finansiering med op til 40 %.

Men den største forhindring har været et gigantisk arbejdspress. Filmen har været på 150 festivaler, vi har deltaget i konferencer om pressefrihed, der har været screenings hos politikere og ngo'er, osv. Vi har arbejdet med filmen i halvandet år efter, den var færdig! Det

første år modtog vi alle her i Magic Hour Films omkring 100 henvendelser hver om dagen. Det har været motiverende og tilfredsstillende, og vi er stolte og ydmyge, men forretningsmæssigt har det været en stor belastning.

Resultat: Burma VJ er blevet FILMEN om Burma. Det er vel Danmarks største succes indenfor dokumentarfilm. Filmen har modtaget 48 priser både i Danmark og internationalt og var nomineret til en Oscar i 2010.

Pris: Filmen har kostet 7,5 millioner kroner. Danida bidrog i to omgange, i 2006 med 70.000 kr. og i 2008 med 425.000 kr. En række danske og udenlandske tv-stationer, institutter, foreninger og fonde har også ydet støtte, bl.a. Det Danske Filminstitut, Danmarks Radio samt Nordisk Film og TV-fond.

Danidas bidrag kom på det helt rigtige tidspunkt. Inden oprøret var det svært at finansiere filmen. Alle var positive men afventende, fordi det var så usikkert, hvad vi ville 'komme hjem med'. Danida gjorde det muligt at arbejde videre med projektet, så vi kunne overbevise andre. Størstedelen af finansieringen kom først til allersidst i processen.

Gode råd: Det er vigtigt at skelne mellem fortælling og information. Burma VJ er en kunstnerisk fortælling, der sætter fokus på følelser og skaber forståelse og indlevelse hos folk, men den informerer ikke i detaljer. Der er f.eks. kun ganske få informationer om tv-stationen the Democratic Voice of Burma. Formålet med filmen er derfor at åbne folks bevidsthed, så de er modtagelige for information via andre platforme.

Links:

Den officielle Burma VJ website <http://burmavjmovie.com/>

Dansk Film Institut om Burma VJ <http://www.dfi.dk/faktaofilm/nationalfilmografien/nffilm.aspx?id=58201>